

Stručni rad

Književne i putopisne priče u školskoj knjižnici

Barbara Dukarić

Gospodarska škola Varaždin

Sažetak

U ovom članku predstaviti ću primjere dobre prakse vezane uz aktivnosti provedene u školskoj knjižnici Gospodarske škole Varaždin tijekom *Mjeseca školskih knjižnica i Mjeseca hrvatske knjige*. Članak obuhvaća djelić provedbe jednog državnog projekta, organizaciju književne večeri te putopisno predavanje. Sve navedene aktivnosti sažete su pod naslovom *Književne i putopisne priče u školskoj knjižnici*.

Ključne riječi: Mjesec školskih knjižnica, Mjesec hrvatske knjige, državni projekt, književna večer, putopisno predavanje

1. Književne manifestacije kao ključni čuvari čitateljske kulture

Mjesec listopad posvećen je *Međunarodnom mjesecu školskih knjižnica*, koji ima iznimnu važnost jer naglašava ključnu ulogu školskih knjižnica u obrazovanju i cjelokupnom razvoju učenika. Učenici obilježavaju ovaj mjesec na različite načine, sudjelujući u brojnim aktivnostima i promovirajući važnost školskih knjižnica. Obilježavanje ovog mjeseca važno je jer potiče čitanje i pismenost, razvija informacijske i istraživačke vještine, jača ulogu školske knjižnice kao centra učenja te podržava cjeloživotno učenje. Također osnažuje profesionalni razvoj, daje glas učenicima i podiže svijest o važnosti školskih knjižnica. Učenici se mogu uključiti u razne projekte, poput razmjene straničnika, pisanja priča i recenzija knjiga kako bi na poseban način obilježili ovu značajnu manifestaciju.

Mjesec hrvatske knjige nacionalna je manifestacija koju od 1995. godine organiziraju Knjižnice grada Zagreba pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture RH. Iako knjižnice tijekom cijele godine aktivno potiču čitanje, u razdoblju od 15.listopada do 15.studenog, uz razne slogane i programe, posebno intenzivno pozivaju na čitanje. Svake godine *Mjesec hrvatske knjige* posvećen je određenoj temi. Manifestacija obuhvaća središnje programe koji se provode na nacionalnoj razini, poput svečanog otvaranja i zatvaranja, Nacionalnog kviza za poticanje čitanja, obilježavanja Dana hrvatskih knjižnica te Čitateljskog maratona. Uz to, lokalni programi, osobito oni u školskim knjižnicama, dodatno doprinose bogatstvu manifestacije. Uz *Mjesec hrvatske knjige* povezan je i Dan hrvatskih knjižnica, koji je ustanovilo Hrvatsko knjižničarsko društvo s ciljem povećanja vidljivosti i prepoznatljivosti knjižnica te promocije knjižničnih aktivnosti u javnosti. Dan hrvatskih knjižnica obilježava se 11.studenog, a upravo tada Varaždinska županija proglašava najčitatelje osnovnih i srednjih škola, čime se dodatno potiču čitanje i pismenost. Učenici su tom prilikom nagrađeni knjigom.

2. Susreti koji obogaćuju učenike u školskoj knjižnici Gospodarske škole Varaždin

U sklopu ovih manifestacija, svaki školski knjižničar nastoji pripremiti poseban program kako bi privukao što veći broj učenika u školsku knjižnicu. Za strukovnu školu poput naše to predstavlja izazov, ali i priliku. Jedan od najatraktivnijih načina je povezivanje učenika s autorima te kulturnom i književnom scenom. Dobrobit takvih susreta očituje se u poticanju čitateljskih navika i razvijanju ljubavi prema knjizi. Kroz žive susrete učenici razvijaju komunikacijske i kritičke vještine, maštu i kreativnost. Putopisna predavanja dodatno obogaćuju učenike širenjem njihovih geografskih i kulturnih horizonata te razvijanjem znatiželje i avanturističkog duha. Iako se često javljaju poteškoće s financiranjem takvih susreta, one se nastoje nadomjestiti uključivanjem šire lokalne zajednice. U njoj uvijek ima zanimljivih i inspirativnih pojedinaca voljnih podijeliti svoja iskustva - bilo kroz pisanje, fotografiraju ili pripovijedanje.

2.1. Tulum s(l)ova

U sklopu državnog projekta *Tulum s(l)ova* održan je inspirativan čitateljski susret posvećen jednom od najistaknutijih hrvatskih pjesnika, Dobriši Cesariću. Događaj je okupio učenice 2.a razreda koje su kroz različite aktivnosti istraživale bogatstvo Cesarićeve poezije i njegov utjecaj na hrvatsku književnost. Susret je započeo projekcijom dokumentarnog filma *Dugo putovanje Dobriše Cesarića*, koji je učenicama pružio uvid u život i stvaralaštvo ovog velikog umjetnika. Film je obuhvatio ključne trenutke njegove karijere, izvore inspiracije i značaj za razvoj hrvatske poezije. Učenice su, gledajući film, stekle dublje razumijevanje Cesarićeve umjetnosti i konteksta u kojem je stvarao.

Na radionici poezije posvećenoj Dobriši Cesariću učenice su imale priliku čitati odabrane stihove njegovih pjesama. Analizirajući stihove, povezivale su slike i emocije koje je pjesnik prenio, otkrivajući različite slojeve značenja i emotivnu dubinu njegovog stvaralaštva.

Također, okušale su se u pisanju vlastite poezije, inspirirane Cesarićevim radom. Stvarale su stihove koji su odražavali njihove misli, osjećaje i doživljaje. Ova je aktivnost potaknula njihovu kreativnost i omogućila im izražavanje na osoban i blizak način.

Na kraju radionice učenice su slušale dvije uglazbljene pjesme Dobriše Cesarića u izvedbi Arsena Dedića (Balada iz predgrađa) i Ibrice Jusić (Trubač sa Seine). Ove su izvedbe dodatno obogatile doživljaj poezije, pokazujući kako Cesarićevi stihovi oživljavaju kroz glazbu, stvarajući snažnu emotivnu povezanost s njegovim radom.

U drugom dijelu večeri održana je književna lutrija koja je dodatno angažirala učenice. Iz kutije su izvlačile kartice s nazivima zbirki poezije i pjesama, koje su potom čitale uz svijeće. Ova je aktivnost omogućila dublju povezanost s pročitanim tekstovima te potaknula rasprave o dojmovima i osjećajima koje su pjesme izazvale.

Za kraj večeri uslijedio je Zoom susret s učenicima Graditeljske škole iz Varaždina i Tehničke škole iz Čakovca. Tijekom ovog virtualnog okupljanja učenici su razmjenjivali dojmove s čitateljskih susreta, dijeleći misli i inspiracije proizašle iz zajedničkog iskustva.

Čitateljski susret Tulum s(l)ova bio je prava poslastica za sve ljubitelje poezije. Kroz film, radionicu i glazbu učenice su imale priliku dublje istražiti i razumjeti stvaralaštvo Dobriše Cesarića. Ovakvi događaji potiču čitanje, kreativno izražavanje te razvijaju ljubav prema književnosti, a osobito prema poeziji koja ostavlja neizbrisiv trag u svima nama.

Slika 1. Tulum s(l)ova u školskoj knjižnici

2.2. Predstavljanje zbirke pjesama *Pouring duše* Snježane Novotny

Povodom *Mjeseca hrvatske knjige*, u školskoj knjižnici je u petak, 18. listopada 2024., predstavljena zbirka pjesama *Pouring duše* Snježane Novotny.

Učenici su imali priliku upoznati autoricu i njezino stvaralaštvo. Snježana Novotny govorila je o svojim uzorima u pisanju, o otkrivanju vlastitog talenta te o tome kako uspijeva uskladiti sve svoje obaveze. Također je podijelila inspiraciju za nastanak zbirke *Pouring duše*, naglašivši kako su mnoge pjesme proizašle iz osobnih iskustava i unutarnjih previranja. Posebno je istaknula važnost izražavanja emocija, osobito među mladima, te pohvalila događaje poput ovoga u školskoj knjižnici koji promiču poeziju među učenicima.

Nakon predstavljanja učenici su postavljali pitanja autorici, što je omogućilo dinamičan i inspirativan razgovor. Autorica je potpisivala primjerke zbirke, pritom s velikom pažnjom razgovarajući s učenicima. Poticala ih je na stvaranje i pisanje, ohrabrujući ih da se ne boje vlastitih misli i osjećaja.

Zbirka pjesama *Pouring duše* sada je dostupna u školskoj knjižnici, gdje se nadamo da će inspirirati nove pjesnike i ljubitelje književnosti. Ovaj događaj, kao i brojni drugi kulturni programi koje organizira školska knjižnica, potiče učenike na čitanje i kreativno izražavanje.

Slika 2. Predstavljanje zbirke poezije *Pouring duše* u školskoj knjižnici

2.3. Putopisno predavanje: Pakistan – zemlja izgubljenih želja

U utorak, 12. studenoga 2024., naša kolegica, školska psihologinja Romana Grđan, održala je putopisno predavanje pod nazivom *Pakistan – zemlja izgubljenih želja* u školskoj knjižnici, u sklopu obilježavanja *Mjeseca hrvatske knjige*. Predavanje je privuklo mnoge učenike i profesore, željne da saznaju više o jednoj od najfascinantijskih i najtajanstvenijih zemalja Azije.

Predavanje je bilo obogaćeno brojnim fotografijama, osobnim pričama i zanimljivostima koje su pratile Romanu tijekom njezina putovanja. Vrlo upečatljivo prenijela je svoje dojmove o Pakistanu, pružajući učenicima priliku da ga upoznaju iz prve ruke i dožive kao zemlju u kojoj se prošlost i sadašnjost na jedinstven način isprepliću. Romana je predstavila lokalnu kulturu, običaje i način života Pakistanaca, kao i izazove s kojima se ta zemlja suočava. Posebno su se istaknula njezina iskustva sa susretima s lokalnim stanovništvom, čija su srdačnost i gostoprimstvo na nju ostavili poseban dojam.

Kroz ovo predavanje učenici su dobili priliku bolje razumjeti vrijednost kulturnih različitosti i bogatstvo koje one donose. Aktivnost organizirana u sklopu *Mjeseca hrvatske knjige* naglasila je važnost putovanja u širenju vidika i razumijevanju svijeta oko nas.

Zahvaljujemo kolegici Romani Grđan što se odazvala našem pozivu i podijelila s nama svoje nezaboravno iskustvo. Pružila nam je uvid u jednu drugačiju zemlju i kulturu, obogatila naše znanje i inspirirala nas na istraživanje novih svjetova.

Slika 3. Putopisno predavanje: Pakistan – zemlja izgubljenih želja u školskoj knjižnici

3. Zaključak

Međunarodni mjesec školskih knjižnica i Mjesec hrvatske knjige manifestacije su koje imaju ključnu ulogu u promicanju čitanja, pismenosti, ali i kreativnog izražavanja među učenicima. Brojni događaji, poput predstavljanja zbirke poezije i putopisnih predavanja, omogućuju učenicima susrete s autorima, razvijaju čitateljske navike i jačaju povezanost s književnošću. Kroz ove aktivnosti učenici stječu nova znanja, razvijaju kritičke i komunikacijske vještine te proširuju svoje kulturne horizonte. Posebna pažnja posvećena je oživljavanju književnih djela kroz radionice, glazbene interpretacije i dinamične rasprave, čime se književnost približava mladima. Unatoč financijskim izazovima, knjižničari pronalaze načine za uključivanje lokalne zajednice, stvarajući bogate i inspirativne programe. Time školska knjižnica dodatno potvrđuje status važnog centra učenja, istraživanja i stvaranja.

4. Popis literature

- [1.] Cesarić, D. (2008). Tišina : Sabrane pjesme : Memoarski zapisi. Zagreb : Školska knjiga
- [2.] Novotny, S. (2023). Pouring duše. Varaždinske Toplice : Tonimir
- [3.] Mjesec hrvatske knjige. URL : <https://www.mhk.hr/> (10.10.2024.)
- [4.] Međunarodni mjesec školskih knjižnica. URL : <https://www.husk.hr/> (10.10.2024.)